

KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.

Adres : Meşrutiyet Cad. No:29/17 06420 Y.Şehir / ANKARA Y.M.M. : Sakıp ŞEKER
Vergi Dairesi : Çankaya V.D. Bağlı Olduğu Oda : Ankara YMM Odası (861)
Vergi Kimlik No: 4960020316 Sicil No : 06102016
Tel : (312) 417 05 96-418 68 29-418 68 43 Mühür No : 898
Fax : (312) 417 66 73 E-mail : kanitymm@kanitymm.com.tr

SİRKÜLER NO : 2008/34

Ankara, 24.10.2008

5510 SAYILI KANUNUN UYGULAMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR (I)

1- İşten Ayrılış Bildirgesi 10 Gün İçinde Verilmesi Gerekmektedir

Hizmet akdine tabi çalışanların sigortalılıkları, hizmet akdinin sona erdiği tarihte biter. Bu tarih işverenler tarafından *işten ayrılış bildirgesi ile sigortalılığın sona ermesini takip eden on gün içinde e-Sigorta ile kuruma bildirilir. Ancak, on günlük süre dolmadan aylık prim ve hizmet belgesi verilmiş ise ayrıca sigortalı işten ayrılış bildirgesi verilmez.*

2- T.C.Kimlik Numarası Sosyal Güvenlik Sicil Numarası Olacak

1/10/2008 tarihinden itibaren sosyal güvenlik numarası olarak sigortalıların Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları esas alınacağından, aylık prim ve hizmet belgesinin “Sosyal Güvenlik Sicil Numarası” bölümüne, sigortalıların 11 haneli TC kimlik numaraları kaydedilecektir. Sigortalının yabancı uyruklu olması halinde ise, sözkonusu bölüme, bu kişiler için İçişleri Bakanlığınca verilecek olan kimlik numarası sisteme girilecektir.

3- Ay/Dönem İçindeki Çalışmaları Tam Olan Sigortalıların, Prim Ödeme Gün Sayıları 30 Gün Gösterilecek.

Ay/dönem içindeki çalışmaları tam olan sigortalıların prim ödeme gün sayıları, ay/dönemin kaç gün olduğuna bakılmaksızın (ay/dönemin 28, 29, 30 veya 31 gün geçtiği üzerinde durulmaksızın) eskiden olduğu gibi **30 gün** olarak sisteme girilecektir.

4- Eksik Gün Nedenlerinin Bildirilmesi.

Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmayan ve çalıştırılmadığı günler için ücret de ödenmeyen sigortalıların eksik çalışma nedenlerinin aylık prim ve hizmet belgesine kaydedilmesi gerekmektedir.

Sigortalıların eksik çalıştıklarını ispatlayan belgelerin işyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl/Merkez Müdürlüğüne elden verilmesi veya aynı süre içinde posta ile gönderilmesi gerekmektedir.

5- Farklı Nitelikteki Sigortalılar Farklı Belge Türü Seçilmek Suretiyle Bildirilecektir.

Aylık prim ve hizmet belgesinin e-Sigorta kanalıyla gönderilmesi sırasında, belgenin ilişkin olduğu yıl ve ay, sigortalıların niteliklerine uygun belge türü ve varsa düzenlenmesine esas Kanun türü, ilgililerce seçilecektir.

Dolayısıyla aynı işyerinde çalışmakla birlikte, farklı nitelikteki sigortalılar, farklı belge türü seçilmek suretiyle Kuruma bildirilecektir.

Örnek 1- (B) Limited Şirketinin 2008/Aralık ayında çalıştırmış olduğu toplam 20 sigortalıdan,

- 6'sının tüm sigorta kollarına tabi,
- 3'ünün sosyal güvenlik destek primine tabi,
- 2'sinin tüm sigorta kollarına olmakla birlikte 60 gün fiili hizmet süresi zammına tabi,
- 9'unun 5746 sayılı Kanun kapsamına tabi,

olduğu varsayıldığında, her bir belge türüne giren sigortalı grubu, ilişkin oldukları belge türleri seçilmek suretiyle ayrı ayrı düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgeleri ile Kuruma bildirilecektir.

6- Özel Sektöre Tabi İşyerlerinde Aylık Prim ve Hizmet Belgeleri İzleyen Ayın 23.Gününde Elektronik Ortamda Bildirilecek.

5510 sayılı Kanununun 4/(a) Ücretle çalışan sigortalı sayılanları çalıştıran;

- Özel nitelikteki işyeri işverenleri, cari aya ilişkin olarak düzenleyecekleri asıl, ek veya iptal nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerini, en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın 23'ünde,

- Resmi nitelikteki işyeri işverenleri ise, cari aya ilişkin olarak düzenleyecekleri asıl, ek veya iptal nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerini, en geç belgenin ilişkin olduğu dönemi izleyen takvim ayının 7'sinde,

saat 23.59'a kadar e-Sigorta kanalıyla Kuruma göndermek zorundadırlar. Belgenin gönderilmesi gereken sürenin son gününün resmi tatile rastlaması halinde, aylık prim ve hizmet belgesi, son günü izleyen ilk iş günü saat 23:59 a kadar, Kuruma, e-Sigorta kanalıyla gönderilebilecektir.

7- Geriye Yönelik Ücret Ödemelerinde ve Raporlu Olanlarda Ek Nitelikteki Hizmet Belgelerinin Verilmesi

a) Toplu iş sözleşmeleri uyarınca geriye yönelik olarak ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin **ek nitelikteki** aylık prim ve hizmet belgelerinin, toplu iş sözleşmesinin imzalandığı tarihi,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ve toplu iş sözleşmesi dışında kalan sigortalılar ile özel sektöre ait işyerlerinde sendikalara üye olmamaları sebebiyle toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında kalan sigortalılara, geriye dönük ödenmesine karar verilen ücret farklarına ilişkin **ek nitelikteki** aylık prim ve hizmet belgelerinin, alınan karar tarihini,

c) Bir aydan fazla istirahat alan sigortalılara Kurumca ödenen geçici iş göremezlik ödeneğinin yanı sıra istirahatlının bulunulan süre için işverenlerince toplu iş sözleşmesine dayanılarak ücret ödenmesi hâlinde, bu ücretlere ilişkin **ek nitelikteki** aylık prim ve hizmet belgelerinin istirahat süresinin sona erdiği tarihi,

d) 4857 sayılı İş Kanununun 21 inci maddesine istinaden iş mahkemelerince veya özel hakem tarafından verilen kararların tebliğinden sonra, on iş günü içinde sigortalı, işe başlamak üzere işverene başvurduğu takdirde, iş mahkemeleri veya özel hakemlerce verilen karar uyarınca ödenmesine karar verilen ücretlere ilişkin **ek nitelikteki** aylık prim ve hizmet belgelerinin kesinleşen mahkeme kararının sigortalıya tebliğ edildiği tarihi izleyen onuncu iş gününü,

e) İdare mahkemesi kararlarına göre görevlerine iade edilen sigortalı personele ödenmesine karar verilen ücretlere ilişkin **ek nitelikteki** aylık prim ve hizmet belgelerinin kesinleşen mahkeme kararının idareye tebliğ edildiği tarihi,

f) Ücretle çalışan sigortalılara enflasyon farkı veya başka ad altında geriye yönelik olarak yapılan ödemelere ilişkin **ek nitelikteki** aylık prim ve hizmet belgelerinin, ödemenin yapıldığı tarihi,

g) Toplu iş sözleşmelerine tabi işyeri işverenlerince veya kamu idarelerince ya da yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenen ücret dışındaki ödemelere ilişkin **ek nitelikteki** aylık prim ve hizmet belgelerinin (ücret dışındaki bu ödemeler hizmet akdinin devam ettiği en son ayın kazancına dahil edilecektir.) yukarıda belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihlerini,

takip eden ay/dönemin, işyerinin özel nitelikte olması halinde 23 üne, resmi nitelikte olması halinde ise 7'sine kadar, Kuruma, e-Sigorta kanalıyla gönderilmesi veya kağıt ortamında verilmesi halinde de yasal süresi içinde verilmiş kabul edilecektir.

8- 1 Sigortalı Çalıştıran İşyerleri Hizmet Belgelerini Kağıt Ortamında Verebilecek

1 sigortalı çalıştıran işyeri işverenlerinin bilgisayar alt yapılarını oluşturuncaya kadar cari aylara ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerini kağıt ortamında Kuruma vermeleri mümkün bulunduğundan, Kurumca yapılacak olan ikinci bir duyuruya kadar, aylık prim ve hizmet belgeleri,

- 1 sigortalı çalıştıran işverenler için isteğe bağlı olarak,
 - 2 ve üzerinde sigortalı çalıştıran işverenler için zorunlu olarak,
- e-Sigorta kanalıyla gönderilecektir.

9- Yasal Süresi Dışında Kuruma Verilecek/Gönderilecek Olan Aylık Prim ve Hizmet Belgeleri.

Yasal süresi geçirildikten sonra düzenlenecek olan aylık prim ve hizmet belgeleri Kuruma elden verilecek ya da posta kanalıyla gönderilecektir.

10- Primlerin Ödenme Süresi.

5510 sayılı Kanununun 4/(a) ücretle çalışan sigortalıları çalıştıran işverenler, bir ay içinde çalıştırdıkları sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını sigortalıların ücretlerinden keserek, kendi hissesine isabet eden prim tutarlarını da bu tutarlara ekleyerek **eskiden olduğu gibi en geç takip eden ay/dönemin sonuna kadar** Kuruma ödeyeceklerdir.

Ödeme süresinin son gününün resmi tatile rastlaması halinde ise, prim tutarları, en geç son günü izleyen ilk iş günü içinde Kuruma ödenecektir.

11- Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinin Yasal Süresi İçinde Verilmemesi Durumunda Uygulanacak İdari Para Cezaları

Kuruma verilmesi gereken belgeleri, Kurumca belirlenen şekilde ve usûlde vermeyenler ya da Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu halde anılan ortamda göndermeyenler veya belirlenen süre içinde vermeyenlere **her bir fiil için**;

1) Belgenin asıl olması halinde aylık asgarî ücretin iki katını geçmemek kaydıyla belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık **asgarî ücretin beşte biri** tutarında,

2) Belgenin ek olması halinde, aylık asgarî ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, **aylık asgarî ücretin sekizde biri** tutarında,

3) Ek belgenin 86 ncı maddenin beşinci fıkrasına istinaden Kurumca re'sen düzenlenmesi durumunda, aylık asgarî ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, **aylık asgarî ücretin yarısı** tutarında,

4) Belgenin mahkeme kararı, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde ya da bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden, hizmetleri veya kazançları Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiği anlaşılan sigortalılarla ilgili olması halinde, belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, **aylık asgarî ücretin iki katı** tutarında,

idarî para cezası uygulanacaktır.

12- Süresinde Ödenmeyen Primlere Uygulanacak Gecikme Cezası ve Gecikme Zammı:

Kurumun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı sürenin bittiği tarihten itibaren ilk üç aylık sürede **her bir ay için % 3 oranında** gecikme cezası uygulanarak artırılır. Ayrıca, her ay için bulunan tutarlara ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç ödeninceye kadar her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait Yeni Türk Lirası cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi bileşik bazda uygulanarak gecikme zammı hesaplanır. Ancak, ödemenin yapıldığı ay için gecikme zammı günlük hesaplanır.

13- Prim Oranları

Sigorta prim oranı genel olarak %32,5 (20+12,5) olup,(Ancak, 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren işveren sigorta priminde 5 puanlık indirimden yararlananlarda prim oranı (9+6+12,5=) 27,5 olacaktır.) buna işverenin tehlike derecesine göre %1 ila %6,5 arasında iş kazası ve meslek hastalığı primi de ilave edilecektir. Tehlike sınıf ve derecesini etkileyebilecek değişikliklerin **bir ay içinde** Kuruma bildirilmesi gerekir. İş kazası ve meslek hastalığı primi (**kısa vadeli sigorta primi**), **işyeri için belirlenen tehlike derecesinin 2'ye bölünmesinden elde edilen sayıya (0,5) ilave edilmesiyle hesaplanmaktadır.** İş kazası ve meslek hastalığına ilişkin prim oranı 0,5 puan düşürülmüştür. Örneğin, tehlike derecesi 3 olan işyerinde çalışan ücretli için prim oranı $3/2=1,5+0,5=2$ olarak hesaplanacaktır. İş kazası ve meslek hastalığı priminin tamamı işverence karşılanacaktır.

Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim Tarifesi Konusunda 29 Eylül 2008 tarihli 2.Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 2008/14173 sayılı B.K.K.'nı inceleyiniz.

SSK PRİM ORANLARI				
Sigorta Kolu	İşçi Payı (%)	İşveren Payı (%)	Devlet Payı (%)	Toplam (%)
İş Kazası ve Meslek Hastalıkları Sigortası (Kısa Vadeli Sigorta Kolu)	-	1 - 6,5	-	1 - 6,5
Genel Sağlık Sigortası	5	7,5	-	12,5
Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası (*) (Uzun Vadeli Sigorta Kolu)	9	11	-	20
İşsizlik Sigortası	1	2	1	4
Sosyal Güvenlik Destekleme Primi	7,5	23,5 - 29	0	31 - 36,5

(*) 60 fiili hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 1 puan, 90 fiili hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 1,5 puan, 180 fiili hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 3 puan eklenir. Bu suretle eklenen primlerinin tamamı işverence ödenir. İndirimden yararlananlarda işveren sigorta primi (11-5=) %6 olarak uygulanacaktır.

- Tarım sigortasına tabi olanlar %12,5'i genel sağlık sigortası primi olmak üzere %32,5 oranında prim ödeyecektir. (İşsizlik ödeneği ve kısa çalışma ödeneğinden yararlananlar ile Geçici 13.maddesinde belirtilenler için genel sağlık sigorta primi %12'dir)

- İsteğe bağlı sigortalılarda prim oranı %32 olup bunun %20'si mamullük, yaşlılık, ölüm %12'si genel sağlık sigortası primidir.

Bağımsız çalışanlar (avukatlar, müşavirler, şirket ortakları v.b.) (4/b) sigorta prim oranı ise, uzun vadeli, kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigorta primlerinin toplamı üzerinden %33,5 ila %39 oranında prim ödeyeceklerdir.

Devlet SGK'na ay itibariyle tahsil ettiği yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigorta priminin ¼'ü oranında katkı sağlayacaktır.

14-SSK İşveren Primlerinde 5 Puanlık İndirim:

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesine göre, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, **işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar** Hazinece karşılanacaktır.

İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için;

a-İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermeleri,

b-Sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri,

c-Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması şarttır.

Yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği tespit edilen işverenler **bir yıl süreyle** bu fıkra ile sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz

15- İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının Bildirilmesi

İş Kazasının Kuruma bildirilmesinde **İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bildirgesi** kullanılacaktır. Bildirge e-sigorta ile Kuruma bildirilir ya da taahhütlü posta yoluyla da ilgili üniteye gönderilebilir. Bildirim Kanunda belirtilen çalışma statüleri itibariyle aşağıda belirtildiği gibi farklı sürelerle bağlanmıştır.

1- İş kazasına uğrayan sigortalılar, bunları çalıştıran işveren tarafından, o yer yetkili **kolluk kuvvetlerine derhal, Kuruma da en geç kazadan sonraki üç iş günü içinde** bildirilir.

2- Köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına **bağımsız çalışan sigortalılar**, kendisi tarafından, **bir ayı geçmemek şartıyla** rahatsızlığının bildirim yapmaya engel olmadığı günden sonra **üç iş günü içinde** bildirimde bulunacaklardır.

Bir iş sözleşmesine istinaden çalışan yukarıda belirtilen sigortalıların uğradıkları iş kazasının işverence **kuruma geç bildirilmesi halinde** bildirim tarihine kadar geçen süre için sigortalıya ödenecek geçici iş göremezlik ödeneği Kurumca işverenden tahsil edilir. Bağımsız çalışan sigortalıların uğradıkları iş kazasını kuruma geç bildirmeleri halinde sigortalıya yapılacak iş göremezlik ödeneği bildirim tarihinden itibaren başlayacaktır.

Meslek hastalıklarının da bir işverene bağlı çalışanlarda **işveren tarafından**, bir hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan sigortalı bakımından ise **kendisi tarafından** bu durumun öğrenildiği günden başlayarak **üç iş günü içinde**, iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen veya yazılı olarak bildirilen hususları kasten eksik ya da yanlış bildiren işverene kendi adına bağımsız çalışan sigortalıya, Kurumca bu durum için yapılmış bulunan masraflar ile ödenmişse geçici iş göremezlik ödenekleri rücu edilir.

17- Eylül 2008 dönemine ait Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin verilmesi ve primlerin ödenmesinde 5510 Sayılı Kanun öncesi eski hükümler geçerlidir.

Saygılarımızla.

**KANIT YEMİNLİ MALİ
MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ.**